

שגם כאן מתחילות להיווצר קבוצות וקלי קות פנימיות שונות. כך טען אחד ממקימי התנועה הדמוקרטית לשינוי, אשר לא נכנס לכנסת התשיעית.

אולם בעצם, למרות הודאה כונו מפיו של אדם המעורב בכל הקשרים וקשרי הקשרים בתוכו ד"ש, נשארה עדיין עלומה השאלה: מי הוא מה בד"ש.

כלייהתקשורת, התרודים בימים האחרונים בחיטוטים בחדריה החדרים של הי ליכוד, שכחו כנראה שהתנועה הדמוקרטית לשינוי אינה, בעצם, גוף מלוכד, המגובש ואחד בדעותיו.

העובדה שהפרופסור ייגאל ידן העביר — כבר בתחילת גיבושה של התנועה — החלטה שיכולים להצטרף אליה רק אנשים פרטיים, לא קבוצות ולא גושים, לא מנעה, כמובן, ששמאל תמיר, למשל, יביא אותו אל ד"ש את כל פעילי המרכז החופשי לשינוי, שבקלותיהם העלו אותו למקום הרביעי ברשימה לכנסת.

קבוצה זו, וכן תנועות עורר, להבה, הפנתרים השחורים, לשינוי ואחרות, שמרו על מיבנה פנימי ועל "שמור לי ואשמור לך" גם במיסגרת המפלגה הגדולה יותר. בד"ש לא יכול איש להצביע כיום על גושים מיגדרים, כדוגמת אחדות העבודה במפלגת העבודה או התנועה הליברלית בליכוד, הגבולות, כך אומרים בד"ש, הולכים ומיטשטשים, וכבר מצביעים על קבוצות חדשות, שהן עירוב של המרכז החופשי, למשל, וקבוצת עורר.

האיש מיספר אחד בתנועה הדמוקרטית לשינוי הוא, ללא ספק, ייגאל ידן. יש שטוענים נגדו, גם בתוך ד"ש עצמה, כי הוא נוהג לעיתים כדיקטטור וכי הוא "אפילו גרוע ממנחם בגין" אחד הפעילים הצעירים, חבר במועצת ד"ש, סיפר, למשל, על אופן ההצבעה בפורומים של התנועה.

דיון חוזר, גילה הצעיר: "מי הם בדיוק אנשי ידן, אין איש יודע. דויד גולומב הוא השומר הצעיר שלו, הוא גם עוזר לו בריכוז כוח בתנועה, בישיבות של פורומים שונים, סגורים, הדוברים הראשיים והעיקריים הם ידן וגולומב, שמציגים בדרך-כלל אותן העמדות. הם

כאילו לא די בכך, החליט המערך בממשלה ובהסתדרות לנצל את הרגעים האחרונים שנתרו לו כדי לבצע מהפכה ביחסייהעבודה: הוא שלח חיילים לשבור את שבתה ו/או עיצומים של פקחיהתנור עה בגמלהתעופה בןגוריון. התערבות צבאית בסיכסוך-עבודה עולה אף על פי דרישות הקיצוניות ביותר של הליכוד עד כה. הדבר נותן מראש לגיטימציה לממשלת הליכוד להפעיל מיסטר, צבא ובריטור נגד שובתים. והוא העניק לי אנשי הליכוד בהסתדרות את ההזדמנות להציג עצמם כמי שמתנגד לצעד חמור כזה.

במישור הממשלתי עשו שרי המערך את הכל כדי לטשטש עד כמה שאפשר את ההבדל הקיים — אם אכן הוא קיים — בינם ובין מנחם בגין. ראשי הממשלה יצאו להגן על בגין מול התקפות דעת הקהל הבינלאומית, הם גינו התבטאויות של מנהיגים זרים, שבאו בתגובה על דברי בגין, הם עשו את הכל כדי ליצור את הרושם כאילו לא חל שינוי בישראל. שהכל נמשך כרגיל, ששום סכנה אינה צפויה. כך נאמר לציבור הישראלי כי ההצבעה בעד הליכוד היתה בסדר — ונובע מכך שכדאי להצביע בעד הליכוד גם בהסתדרות.

לקראת הסוף. המתאגרף, הווחל בזירה על ארבע, כאילו מתחנן שיריבו ינחית עליו את המהלומה המסיימת, שתאפשר לו לשכב על הארץ בחוסר-הכרה. המערך דמה למתאגרף כזה.

מיפלות

זרהי החדישות

בתנועה הדמוקרטית לשינוי מתחילים להיווצר שיוש מחנות: בעד הליכוד לממשלה ליכוד, נגד, ובעד גוש עם המערך

"ד"ש מרגישה עצמה עכשוו מפלגה גדולה, וכמו בכל מפלגה גדולה מובן

העם

הסיגנון החדש

זה בא בחטף. זה הפתיע והדהים. זה היה מעביר רמה ויבנה

הוויכוחים הסוערים על ההשלכות סריות המדיניות של מינוי משה דיין לי תפקיד שרי-החוק (ראה הנון) הסיתו את הדעת מצד אחר של המעשה. הוא ביטא את הסיגנון החדש. לחילופי-ההנהגה מביאים עימם תמיד חיי לפי-סיגנון. כאשר יש לחילופי-ההנהגה אופי של מהפכה פוליטית, עשויים לחילופי הסיגנון להיות קיצוניים.

חף עם הרוח. אילו אירעה פרשה כמו יינו-דיין במישור הקודם, היה קודם לכן מביל של הדלפות. "מקורבים" היו קוראים לכתבים, ומוכרים להם את הסקופ תמורת פירטומת עצמם או לבוס שלהם. קבוצות-לחץ היו מתארגנות בעד ינגד, בסוף, אחרי מאבק מר ומאית מאמרים נרגשים, היה הדבר מוכרע איכשהו.

כל זה חף עתה עם הרוח. אף מילה אחת על כוונתו של מנחם בגין לא דלפה החוצה. רק ארבעה-חמישה אנשים ידעו על כל העניין, והם הבינו שכדאי להם לשתום את הפה. לגמרי, כאשר בא הדבר, הוא בא כחטף. טיבעו של מישור מנהיגותי הוא שהחלטותיו, המתקבלות על-ידי מנהיג, נטות להפתיע, להדהים — ולעיתים מתקבל הרושם כי זהו אחת ממטרות השיטה. אחרי ההחלטה, אין עירעור. המנהיג שוקל מראש את כל ההשלכות. כאשר הוא מחליט, זהו סוף-הספק.

יש מנהיג. כך קרה השבוע. שותפיו של בגין, ראשי המפלגה הדיברלית, סברו שהם יכולים להתנגד להשעות את ההכרעה, לקיים ויכוח, לבטל את החלטה. "מקורבים" הדליפו דברים לעיתונות, על פי הסיגנון הישן. עסקן פלור ני התמרמר בפה מלא בטלוויזיה, עסקן אלמוני-לשעבר הכריז הכרות ברדיו, אנשי ד"ש, השותפים בפוטנציה מוגבלת, מחו. עברו יומיים, וכל אלה סתמו את פיהם. הם הבינו כי משהו השתנה במדינה, וגם בקרב הליכוד. הם הבינו, למשל, כי על החלטותיו של מנחם בגין אין עירעור. הם נזכרו גם לדעת כי מנחם בגין מבין את תגובות הציבור טוב מהם.

זהו לקח חשוב לקראת הבאות. החל במאי 1977, יש בישראל מצב חדש. יש מנהיג, יש מנהיגים, אין יוכיח.

ימים של שירוף

קרב המערך מת יצר הקיום העצמי. הוא פוער במאתגרף שיכור-מהחומות

ספינה שנשברה בסערה, ההנה אינו פועל. המיפרשים קרועים. כמה מן התרנים התקפלו. הספינה כולה מיטלטלת על הי גלים, הסרת-ישיע. פה ושם מנכה ימאי לקפוץ לים כדי להציל את עצמו. פה ושם מנסה קבוצה אחות-בהלה להוריד סירה, וזהו דמותו של המערך, בסוף מאי 1977.

המות בני פרישתיים. כאשר סופגת מיפלה מהלומת-מחץ, עשוי הדבר להביא הלם מבריא. הגוף המוכה מודקף, גובר בו יצרי-הקיום, הוא מתאושש כדי להשיב מילהמה שיערה ברגע האחרון.

שום דבר כזה לא קרה למערך. קרה לו ההיפך: כמו מתאגרף שיכור-מהלומות, ש- עיניו נסתמו ומוחו התערפל, ווחל המערך בזירה על ארבע, מבלי לדעת לאן.

לולא שיכורן-מהלומות זה, קשה היה להבין את מעשי המערך השביעי. היה נדי מה שהוא פועל על פי העיקרון של "תמות נפשי בלי פלישתים" ולמשל:

● תחת לשונה ברגע האחרון את רשימת מועמדי בהסתדרות, ולהציב בי ראש הרשימה צוות-קרב המסמל שינוי והתאוששות, החליט המערך להציב בראש את הצוות העייף, המוכה והכושל ביותר שיש לו. בהנהגת עסקן טוב-ילב שעל גבול גיל הפנסיה, ירוחם משל, הרשימה כולה מורכבת מעסקנים משעממים ואפורים. ההסתדרות, המיבצר האחרון שנתר לי מערך, כאילו נמסר לליכוד ילדיש על מגש של כסף.

אירועי שלי לקראת הבחירות להסתדרות

ביום ה' 2.6.77

● **רמת-אביב** — בבית-ההסתדרות הות' ב-8.30, ח"כ מאיר פעיה, מוז"י קה נתנון.

● **חיפה** — במטה שלי, רח' הרצל 59, ב-8.00, כנס פעילים.

ביום ו' 3.6.77

● **מעיינה** — ב-7.30, עמוס קינן.

● **עברון** — ב-5.00, ח"כ מאיר פעיה.

שבכת 4.6.77

● **ואדי-ערה** — ב-7.00, ח"כ מאיר פעיה, נניב אבי קיינה.

● **הוד** — ב-7.00, **עצרת עם**, בי סיכר קוסדנג, מרכז אירלנד, ח"כ רופה איזאק, יאיר צבן, סעדיה מרזיב, אנון רן כהן, הפיתחים: אמיר טייב, הנייה ביטון.

ביום א' 5.6.77

● **רמת-השרון** — ב-8.30, אצל תמר דבור, אילת 7, רן כהן, מייכאר מיימן.

● **ירושלים** — ב-8.30, כנס מסבני רים, במטה השכונות, רח' ישעיהו 2, ראוי טייטלבוים.

● **תל-אביב** — בהדר יוסף, במוע' דין ההסתדרות ב-8.30, יאיר צבן, סע"י דנה מרציאני.

ביום ב' 6.6.77

● **מגדה המערבי** — פרטים ב-טל. 04-662478, ח"כ מאיר פעיה.

ביום ג' 7.6.77

● **נור יצחק** — ב-8.30, כנס פעילי יי האיוצר, רן כהן.

● **ארת** — בבלון, עצי"ז, ב-9.00, ח"כ מאיר פעיה, הפיתח: משה צאריה.

ביום ד' 8.6.77

● **ירושלים** — ב-12.30, בבית העם, ד"ר נעמי קוב, סעדיה מרזיב, איזאק, יאיר צבן, ח"כ רופה דבורה איזאק.

ביום ה' 9.6.77

● **תל-אביב** — ב-12.30, איניבר-סיטת תל-אביב, על הדישא המרכזי, עצי רת נגד הימין, אירי אבנרי, ח"כ מאיר פעיה.

ידן עם הליכוד